

учета стратегии других участников фрахтового рынка корректирует параметры самофинансирования развития и условия функционирования производственного потенциала судоходных компаний.

Определяющая роль в эффективном позиционировании предприятий морского транспорта в глобальном рынке морских перевозок предопределяет задачи обоснования проектов развития. При этом следует учитывать роль разновременности реализации взаимоисключающих или дополняющих проектов. Необходимо помнить, что одна и та же величина капитальных вложений, отдаленная временем, требует учета изменения стоимости денег во времени и того обстоятельства, что реализованные ранее проекты формируют новый денежный поток, и существенно корректируют проектную величину эффекта.

При этом следуя многолетней практике, можно сделать вывод, что при широком использовании нефинансовых показателей достигаются более точные экономические прогнозы.

УДК 658.168

ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНКИ ПІДПРИЄМСТВА ПРИ ЗЛИТТЯХ ТА ПОГЛИНАННЯХ

Прудіус Ю.С., здобувач (УкрДАЗТ)

З приходом в Україну ринкових умов господарювання найбільше значення для акціонерів компаній та їх менеджерів набуває проблема оцінки підприємства та подальше збільшення його вартості, яке можливе за рахунок використання внутрішніх джерел підприємства або за рахунок злиття чи поглинання (Mergers and Acquisition, надалі – M&A).

Достовірна оцінка вартості підприємства є однією з головних причин успішного проведення багатьох операцій по злиттю чи поглинанню. Тому при плануванні інтеграційних процесів питання вартості підприємства стає особливо актуальним, оскільки виникає необхідність здійснити всебічну оцінку бізнесу.

Найбільш значимі дослідження змістовної сутності категорій злиття та поглинання проводяться американськими дослідниками, оскільки найбільша активність таких консолідацій спостерігається на ринках США.

В практиці діяльності українського корпоративного сектору процеси M&A є малодослідженими і небагаточисельними. На сьогоднішній день практично відсутні навчальні та

практичні посібники, однак з'явилося досить багато публікацій у наукових виданнях. На шпальтах ділових видань активно аналізуються окремі аспекти M&A - угод. Однак значна кількість проблем з інтеграції компаній та управління ними ще не отримали достатнього дослідження. Через унікальність та неповторність процесу інтеграції у формі злиттів та поглинань відсутня єдина концепція реалізації таких угод, а тому практично неможливо стандартизувати процедури корпоративних об'єднань підприємств. Відсутність теоретично обґрунтованих підходів до дослідження процесів управління інтеграцією компаній призводить до того, що більше половини M&A - угод не досягають поставлених цілей та не окупують вкладених коштів.

Потреба у розрахунку вартості підприємства при злиттях та поглинаннях виникає відповідно до наступних умов та ситуацій: купівля-продаж підприємства його власником цілком або по частинах; визначення вартості цінних паперів підприємства, паїв, часток в його капіталі у випадках проведення різного роду операцій з ними; визначення кредитоспроможності підприємства і вартості застави при кредитуванні; при страхуванні майна підприємства; визначення бази оподаткування; переоцінка основних активів підприємства; реструктуризація підприємства; в процесі розробки стратегічного плану розвитку підприємства; в цілях приватизації, передачі в довічне управління або при здачі бізнесу в оренду; формування статутного капіталу; додаткова емісія акцій.

Для розрахунку достовірної оцінки вартості підприємства, необхідно мати уявлення про сукупність факторів, що впливають на цю вартість. Всі чинники, які відіграють значну роль в формуванні вартості підприємства при реалізації процесу інтеграції систематизовано за наступними критеріями:

1 Зовнішні чинники впливу на вартість підприємства:

- чинники прямого впливу: діяльність постачальників сировини; діяльність посередників; поведінка конкурентів; активність споживачів (швидкість доставки до кінцевого споживача).

- чинники непрямого впливу: економічні; політичні; соціально-культурні; науково-технічні; природні; ринкові.

2 Внутрішні чинники впливу на вартість підприємства: фінансові; маркетингові; споживчі; виробничі; організаційні.

У зв'язку з тим, що формування вартості підприємства є складним динамічним процесом, орієнтованим на взаємодію із зовнішнім середовищем, важливо визначити, які саме фактори впливають на оцінку вартості підприємства, оскільки ступінь їх впливу є основоположним елементом стратегії злиттів та

поглинать, що у подальшому дозволить визначити доцільність угоди зі злиття та поглинання та сприяти розробці фінансової стратегії підприємства.

УДК 656.025.6

**АНАЛІЗ ТЕОРЕТИЧНИХ ПІДХОДІВ
ЩОДО ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ
ФУНКЦІОНУВАННЯ ЗАЛІЗНИЦЬ
УКРАЇНИ**

Розсоха О.В., к.т.н., доцент (УкрДАЗТ)

Важливу роль в реалізації задачі стабільної та ефективної роботи залізничного транспорту є ефективне прогнозування, облік та аналіз показників експлуатаційної діяльності залізниць України.

Проаналізовані діючі наукові підходи щодо визначення рівня якості експлуатаційної роботи на залізничному транспорті були в основному спрямовані на отримання результату за окремою групою показників (кількісні показники, показники використання вагонів вантажного парку, економічні показники). Комплексному підходу щодо оцінки та вибору кращої технології функціонування полігону залізниці (відділення, дирекція тощо) при діючій системі показників приділялось не достатньо уваги.

В теперішній час до основних факторів, за якими оцінюють ефективність управління залізничним транспортом, відносять:

- обсяги перевізної роботи (кількісні показники, які дозволяють визначити обсяги запланованої або виконаної роботи);
- ступінь використання технічних засобів (якісні показники, які дозволяють оцінити якість запланованої або виконаної роботи, особливо якість використання рухомого складу);
- економічність перевізної роботи (економічні показники).

Для характеристики обсягів перевізної та технічної роботи залізниці існує 32 кількісних показника, а для характеристики якості перевізної та технічної роботи – 59 показників.

До основних економічних показників роботи залізничного транспорту відносять: продуктивність праці, собівартість перевезень, прибуток від перевезень, рентабельність.

Розглянуті показники тісно пов'язані між собою. Незважаючи на це, діючий підхід щодо оцінки якості управління роботою залізниць не є комплексним при виборі кращої технології функціонування полігону залізниць.

Одними з основних вимог до роботи залізничного транспорту України є економічність і

висока надійність перевезень, оскільки це впливає на життя і здоров'я людей, стан навколишнього природного середовища та схоронність вагонів і вантажу, що перевозиться.

Діюча методика не враховує такі властивості надійності як безвідмовність, ремонтпридатність, довговічність, що негативно впливає на якість управління перевізним процесом.

Тому, до зазначених вище факторів пропонується додати такий фактор як «надійність перевізної роботи».

Результатом проведення оцінки ефективності управління експлуатаційною діяльністю залізниць є отримання ряду показників, які певним чином впливають між собою на кінцевий результат. У цьому випадку постає задача розробки нових теоретичних підходів стосовно вибору кращої стратегії розвитку полігону залізниць з урахуванням комплексного підходу, що потребує подальших досліджень.

УДК 656.025.2:338.47

**КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО
ВИЗНАЧЕННЯ ЯКОСТІ
ПАСАЖИРСЬКИХ ЗАЛІЗНИЧНИХ
ПЕРЕВЕЗЕНЬ**

Семенцова О.В., к.е.н., доцент (УкрДАЗТ)

Пасажи́рські перевезення займають особливе місце в роботі транспорту. Це зумовлено їхнім високим соціально – економічним значенням у житті суспільства та виконання однієї з найголовніших конституційних гарантій держави – свободу пересування. Задоволення потреб населення в перевезеннях – є основним завданням транспорту.

Здійснювати управління якістю перевезень неможливо, якщо не визначитися, що розуміти під якістю транспортної продукції, якими показниками її оцінювати.

Під якістю транспортного процесу розуміють сукупність характеристик і умов обслуговування, що забезпечують задоволення встановлених або передбачуваних потреб пасажирів.

Пропонується розрізнити наступні показники якості залізничних транспортних послуг з перевезень пасажирів:

- 1) безпе́чність поїздок пасажирів – включає наступні показники:
 - надійність функціонування транспортних засобів;
 - професійна придатність виконавців транспортних засобів;